Rocznik IV (1922) Września, czwartek, dnia 10-go sierpnia 1922 Numer pojedyńczy 10 mk.

Orędownik Wrzesiński

Wychodzi trzy razy tygodniowo i to co wtorek, czwartek i sobotę prócz dni świątecznych

Nakład i druk A. Prądzyńskiego Odpowiedzialny za część nieurzędową Andrzej Prądzyński we Wrześni

Organ urzędowy na powiat Wrzesiński

ABONAMENT: (na poczcie lub w administracji) kwartalnie 300 mk. : miesięcznie 100 mk.

№ 93

OGŁOSZENIA: za miejsce jedno-łamowe jeden milimetr w wyż 15,— mk. Telefonu № 389

Dział urzędowy

Rozporządzenie

Na mocy art. 60 i 62 Rozp. Rady Ministrów z dnia 10 maja 1920 r. (Dz. U. № 59 poz. 368) zarządzam wprowadzenie aż do odwołania postępowania doraźnego na terytorjum O. K. VII. względem osób, podlegających sądownictwu wojskowemu odnośnie do wszystkich przestępstw dezercji (par. 69, 70 i 72 w. u. k.) lub nakłaniania do dezercji jakoteż jej popierania (par. 78 w. u. k.).

Rozkaz niniejszy ma zastosowanie również i do baonów celnych, podlegających pod względem sądowo-karnym właściwości Wojsk. Sądu Okr. № VII w Poznaniu.

W razie zaistnienia warunków z par. 75 ust. 1 w. u. k., a mianowicie w razie dobrowolnego stawienia się dezerterów w przeciągu sześciu tygodni po dokonaniu dezercji postępowanie doraźne nie będzie miało miejsca.

Ostrzegam przed popełnianiem wymienionych przestępstw i zagrażam, iż każdy, kto po ogłoszeniu niniejszego rozkazu ich się dopuści, będzie oddany pod sąd doraźny i ukarany śmiercią przez rozstrzelanie.

Poznań, dnia 29 lipca 1922.

Dowódca Okręgu Korpusowego № VII.

W z. (—) Serda-Teodorski, generał dywizji.

* * *

Powyższe do ogólnej wiadomości podaję i zaznaczam, że zarządziłem rozesłanie 300 egzemplarzy otrzymanego tu powyższego rozporządzenia i wywieszenia w miastach, wsiach i obszarach dworskich tutejszego powiatu.

Września, dnia 9 sierpnia 1922 r.

L. dz. 7231/22 I. **Starosta.** Charkiewicz.

W sprawie kradzieży ziemiopłodów

Z polecenia Kuratorjum Okr. Szk. zwracam uwagę kierowników szkół na ujawniającą się w bezprzykładnej mierze kradzież ziemiopłodów, w której za namową starszych dzieci szkolne biorą czynny udział. Kierownicy szkół winni dzieci szkolne pouczyć o ich niewłaściwem i karygodnem postępowaniu i wpłynąć na nie, aby nie uczestniczyły w kradzieżach ziemiopłodów.

Września, dnia 5 sierpnia 1922 r.

Stasiewski, pow. inspektor szkolny.

Z miasta i dalszych stron

Września, dnia 9-go sierpnia 1922 r.

* **Wobec wielkiego popytu**, a niemożności dostarczania losów nowozgłaszającym się na obecne ciągnienie 5-tej Polskiej Państw. Loterji Klasowej, donosi kolektor na Wrześnię p. Wł. Kaliszewski (w Banku Kup.-Przem.), że przyjmuje już teraz zgłoszenia na losy do następnej 6-mej Polskiej Państw. Loterji Klasowej, której ciągnienie rozpoczyna się **16 listopada rb.** 6-ta P. P. L. K. składa się z 240000 losów w 3 serjach, z których w 5 klasach 1200000 losów i 3 premje wygrywają. Wielki los wynosi 4 miljony mk., premja 6 miljonów marek. W najszczęśliwszym razie można więc na jeden numer w trzech serjach wygrać 30 miljonów mk. Do każdej z 5 klas kosztuje jeden cały los — $^4/_4$ — marek tysiąc, $^1/_4$ więc 250 mk.

* **Na minioną niedzielę południe zwołany socjalistyczny wiec poselski** w rynku we Wrześni, musiał być przez władze rozwiązany, dla tego, że żaden z posłów się nie stawił. Jakiś Żak z Gniezna, który już we Wrześni próbował szczęścia przed 2 laty i z pamiątką na plecach miasto opuścił, chciał gwałtem wiec przeforsować, zdążył jednak tylko wykrzyknąć na cześć Naczelnika Państwa, który to okrzyk jednak entuzjazmu nie wzbudził.

* **Pomimo nawoływań sekretarza pow. Z. Z. P.** p. Müllera i innych prowodyrów w powiecie naszym na wiecu niedzielnym w „Odeonie" we Wrześni, strejk rolny ginie siłą rzeczy. Lud nasz jest w gruncie zdrowy, czego dowodzi powracanie do pracy. Nie pomagają podjudzania ani szczucie ludzi, którym robotnik płaci z swego w pocie czoła zapracowanego grosza na utrzymanie pańskie. Gdzie lud zbałamucony do pracy jeszcze nie wrócił, zastępują go sąsiedni gospodarze i obywatelstwo miejskie. Miłosław, Strzałków i Września są opróżnione, kto się tylko urwać od zajęc własnych może, idzie na wieś i pomaga przy sprzątaniu zboża. Cześć i uznanie tym wszystkim!

* **Esperanto w Miłosławiu.** Po półrocznej egzystencji tutejszego Amika Rondo Esperanta odbyło się we wtorek, dnia 25 lipca br. w hotelu pod Białym Orłem zebranie walne przy licznym udziale członków. Zabranych powitał pan Prabucki, który zdał zarazem sprawę jako delegat pierwszego wszechpolskiego kongresu esperantystów w Warszawie (3 6 1922) akcentując, że utworzyła się Federacja Towarzystw Esperanckich w Polsce i, że przyszły międzynarodowy kongres Esperanto odbędzie się w Warszawie. Pan Wł. Monarszyński wygłosił referat na temat: „Esperanto w praktyce". Referent czerpiąc przykłady z życia, udowodnił, że język międzynarodowy Esperanto dzięki swej neutralności i łatwości nadaje się znakomicie do komunikacji umysłowej z ludźmi na całej kuli ziemskiej. Następnie zdali członkowie dotychczasowego zarządu sprawę ze swych czynności i ustąpili ze swych stanowisk. Do czasu wyboru nowego zarządu przewodniczył na zebraniu miejscowy dyrektor banku pan Czajka, który, podkreślając ważność chwili, mówił, że Esperanto nie jest żadną utopją kilku ideologów, lecz uchodzi za sprawę aktualną, którą zajmują się setki tysięcy osób dla celów osobistych i społecznych. W myśl uchwał statutu nastąpił wybór nowego zarządu, w skład którego weszli pp. burmistrz Knapik — prezes, kierownik poczty Prabucki — sekretarz, dentysta Lorkiewicz — skarbnik i panna St. Koralewska — bibljotekarka. W wolnych wnioskach zabrał głos esperantysta p. Wł. Monarszyński, proponując, od zaraz otworzyć sześciotygodniowy kurs języka Esperanto. Wniosek ten przyjęto jednogłośnie, a kierownictwo kursu powierzono wnioskodawcy. Na kurs zapisało się piętnastu, przeważnie młodzież szkół średnich. Pan M. przedsięwziął, udzielać lekcyj Esperanta bezpłatnie w miejskiej szkole kat., regularnie trzy razy tygodniowo. Na tem program zebrania walnego wyczerpał się. Następne zebranie miesięczne naznaczono na koniec września z popisami przyszłych esperantystów.

Z życia Towarzystw

— Zebranie miesięczne **Tow. Sport. piłki nożnej „Ekawera"** we **Wrześni** odbędzie się w czwartek, 10 sierpnia br. wieczorem o godz. 8-mej w lokalu posiedzeń p. Woźniaka, ul. Miłosławska. Ze względu na ważność obrad, m. i sprawa odbytych i odbyć się mających zawodów, jak najliczniejsze przybycie członków jest konieczne.

Trening w środę i w piątek o godz. 7-mej wieczorem

— Nadzwyczajne miesięczne zebranie Związku Inwalidów Wojennych Rzplt. Polskiej w Strzałkowie odbędzie się w niedzielę, dnia 13-go sierpnia br. o godzinie 2-giej po południu na sali p. Barralla w Strzałkowie. O liczny udział prosi Zarząd.

Jubileusz Koła Śpiewackiego w Gnieźnie

połączony z Zjazdem okręgowym.

Trzydzieści lat minęło, jak grupka ludzi nie mogąc inaczej manifestować swych uczuć narodowych z powodu żelaznej pięści pruskiej gniotącej naród polski, zawiązało „Koło Śpiewackie", którego jednym z głównych zadań było, pielęgnować mowę ojczystą, krzewiąc ją za pomocą pieśni polskiej.

Towarzystwo to przetrwało najgorsze lata ucisku a doczekawszy się zmartwychwstania Ojczyzny, urządziło w niedzielę 23. lipca swój 30-letni jubileusz.

Uroczystość jubileuszową połączono ze Zjazdem Okręgowym, w którym wzięły udział drużyny śpiewackie z Wrześni „Lutnia" i „Moniuszko", Pobiedzisk, Gniezno Chór Farny, Trzemeszna, Witkowa, Miłosławia, Strzałkowa i Gułtów. Ostatnia jest drużyną śpiewaczą wiejską, nie dawno założoną, co z uznaniem podnieść należy.

O w pół do 10 przed poł. ruszył pochód przy dźwiękach muzyki wojskowej 69 pp. z dworca kolejowego ulicami Lecha, Chrobrego przez rynek na ulicę Dąbrowki do hotelu Europejskiego.

O godzinie 10 odbyło się uroczyste nabożeństwo w kościele pofranciszkańskim, poktóremks. Sobaszek wygłosił bardzo piękne okolicznościowe kazanie.

Przedpołudniowa uroczystość odbyła się w sali hotelu Europejskiego. Zagaił ją prezes okręgowy p. Feliks Stein z Wrześni stosownem przemówieniem. Przewodniczącym zebrania jubileuszowego wybrano jednogłośnie jubilata p. A. Smieleckiego, który dziękując zebranym za zaufanie, przypomina odbywane zjazdy z czasów niewoli, kiedy to musiano się kryć z każdem słowem przed władzami. Obecnie inaczej. Dziś z dumą witamy na naszym zjeździe przedstawicieli władz polskich, Radę miejską z Dr. Rabskim na czele i Magistrat pod przewodnictwem radcy Henzla. Kończąc swe przemówienie wznosi okrzyk na cześć władz polskich, co zebrani powtórzyli z aplauzem.

Dr. Rabski dziękuje imieniem Rady miejskiej i Magistratu za owacje i życzy, aby pieśń polska, w tych chwilowo ciężkich czasach, podnosiła ideały narodowe, oddziałując szczególniej na młodzież, wychowując ją na dobrych obywateli. W dowód sympatji Rady miejskiej dla drużyn śpiewackich ofiaruje miasto wstęgę do sztandaru temu towarzystwu, które w konkursie zyska odznaczenie.

Poczem sekretarz Koła Śpiewackiego p. Drojecki zdawał sprawę z 30-letniej pracy Koła. Sprawozdanie zakończono rozdaniem dyplomów i medali pomiędzy jubilatów.

Następnie delegaci wszystkich Kół okręgu składali życzenia jubilackiemu Kołu, a sekretarz odczytał nadesłane pisma i telegramy.

Pod koniec rannej uroczystości na wniosek p. Wł. Kaliszewskiego z Wrześni uchwalono jednomyślnie przy burzy oklasków wysłać telegram z wyrazami czci i podziwu dla prawego syna Polski, niezmordowanego bojownika o jej wolność i prawo, Wojciecha Korfantego. Na tem zakończono uroczystość ranną.

Popołudniowa odbyła się na Saskiej Kępie.

Z uderzeniem godziny trzeciej wyruszył pochód przy dźwiękach muzyki z miejsca zbioru hotelu Europejskiego na Saską Kępę.

Przy stole—jury—zasiedli uproszeni na sędziów: prof. Czubak, p. Bernacki z Gniezna i p. Kazimierz Pendowski z Poznania pod przewodnictwem Dra. Henryka Opieńskiego dyrektora państw. akademji muzyki i prezesa Związku kół śpiewackich w Poznaniu, który jako duchowy kierownik i przedstawiciel wszystkich miłośników kultu „Pieśni polskiej" całej zachodniej Polski zjazd uświetnił.

Popołudniową uroczystość rozpoczął ogólny chór mieszany odśpiewaniem Dra. Bjazejczyka „Domek rodzinny" poczem nastąpiły popisy chórów mieszanych i męskich poszczególnych kół. Wszystkie śpiewy wypadły dobrze i zauważono wielki postęp w pracy kół.

Wynik jury ogłosił Dr. H. Opieński. Nagrodę otrzymali: związkową „Zeton" chór farny w Gnieźnie jako chór mieszany: Okręgową „Zeton" Trzemeszno, chór mieszany, zamiast koła spiewackiego w Gnieźnie, które jako gospodarz zrzekło się nagrody, — otrzymało natomiast uznanie za wykonane utwory.

Nagrodę Koła Śpiewackiego w Gnieźnie jubileuszową wstęgę otrzymała „Lutnia" we Wrześni, chór męski. Nagrodę miasta Gniezna, szarfę do sztandaru otrzymały: Pobiedziska chór męski, a żeton otrzymało Witkowo chór mieszany.

Na zakończenie przemawiali jeszcze prezes okręgowy p. Feliks Stein i p. A. Smielecki dziękując drużynom śpiewackim za tak liczne przybycie i trudy poniesione, sędziom na ręce Dra. Opieńskiego i mieszkańcom za uświetnienie zjazdu przez przystrojenie domów.

Okrzykiem „CZEŚĆ PIEŚNI!" zjazd zamknięto.

Zarząd Obozu internow. w Strzałkowie
ogłasza niniejszem

Konkurs
sprzedaży

na następujące asorty opakowania:

5000 puszek z konserw (większych), 20000 puszek z konserw (mniejszych), 300 fasek, 177 oplatanek, 218 beczek ze śledzi, beczek z kapusty dębowych: 42 (a 220 litr.), 81 (a 180 litr.) i 14 (a 250 litr.), 5000 skrzyń, 1 wagon żelaza starego.

Reflektanci zechcą składać należycie umotywowane oferty pod adresem: **Zarządu obozu Internowanych w Strzałkowie** do dnia **25-go bm.**, a w dniu następnym o godzinie 12-ej w południe odbędzie się rozprawa ofertowa w kancelarji tegoż Zarządu.

Interesent, który zakupi powyższe asorty, musi po odbiór tychże, zgłosić się w terminie 5-dniowym.

Komisarz Obozu.

Skład krawiecki

Polecam się do wykonywania

elegane. garderoby męskiej oraz liberyj i mundurów

Wielki wybór w towarach krajowych i zagran.
Gotowa garderoba oraz wszelk. artykuły męskie i dla chłopców.
Rzetelna obsługa. ----- Ceny umiarkowane.

Szczepan Błaszczyk,
mistrz krawiecki **Września** ul. Zamkowa 36

Kupuję
rychliki
w partjach wagonowych.

Piotr Formanowicz, Gniezno
Telefon 165. **Handel zboża.** Telefon 165.

Tanie! **Baczność!** Trwałe!
Przyjmuję powozy, samochody, bryczki do

lakierowania

oraz wsz. prace w zakr. powoźnictwa wchodz. Zamówienia na nowe sztuki rozmaitego typu. Wszelkie prace wykonuje pierwszorzędnie po cenach przystępnych. Lakiery zagraniczne.

ST. RATAJCZAK :-: WRZEŚNIA
zakład powoźniczy Warszawska 31
dawniej Fa. Knispel.

Z powodu przejęcia innego przedsiębiorstwa sprzedam szybko decydującym się reflektantom w całości lub cząstkowo mój

dom piętrowy

z 3 morgami ogrodu i podwórza
(narożnik dwu ulic naprzeciw gimnazjum), nadające się na place budowlane, w tem stajnie na 12 koni i szopy etc. oraz inwentarz żywy i martwy.

W. Tabaka :-: Września
inżynier kultury **Warszawska 21.**

Na nowy rok szkolny

dostarcza

Księgarnia Miecz. Czarczyńskiego w Miłosławiu

wszelkie nowozaprowadzone

podręczniki szkolne i zeszyty.

Poszukuję
posady
jako
gospodyni

na Probostwo lub do lepsz. domu. Zgłoszenia przyjmuje Admin. Orędownika.

Poszukuję
od zaraz kupna
domu

4—5 pokoi z ogrodem lub bez w mieście albo bezpośrednio przy mieście w każdej okolicy. Zgłosz. do Administracji Orędownika

---

Baczność!!

Zabezpieczanie stogów

dla Krakowskiego Tow. Wzajemn. Ubezp. w Poznaniu
przyjmuje

M. Mazurkiewicz :-: Września
Poznańska 29. Zast. na pow. wrzesiński.

Achtung!!

Schober-Versicherungs-Anträge

für die Vers.-Ges. Krak. Tow. Wzaj. Ubezp. w Poznaniu
nimmt entgegen

M. Mazurkiewicz :-: Września
Poznańska 29. Vertr. für den Kr. Września.

Umeblowanie

na 2 pokoje i kuchnię zaraz na sprzedaż. Gdzie? wskaże Administr. „Orędownika“.

Unieważnia się
dnia 26 lipca rb. zagubione
papiery wojskowe
Ign. Wawrzyniak,
Pałczyn p. Września.

Unieważnia się
zagubioną dnia 29 lipca
Legitymację wojskową.
Heinrich Janz,
Budziłowo.

Billig! **Achtung!** **Sicher!**
Der Geehrten Kundschaft der Stadt Września und Umgegend zur Kenntnis, dass ich eine erstklassige

Lackieranstalt

eröffnet habe. Ausführung von neuen Jagd- Kutsch- und Luxuswagen auch Rennovierung. Alle Lackier- u. Polsterarbeiten werden schnell u. sauber ausgef.
:-: :-: Ausländische Lacke. :-: :-:

ST. RATAJCZAK :-: WRZEŚNIA
Wagenbau u. Lackieranstalt Warszawska 31
Früher Fa. Knispel.

Niniejszem podajemy zainteresowanym uprzejmie do łaskawej wiadomości, iż z dniem 5 sierpnia br. przenieśliśmy nasze biura do

nowonabytej przez nas posesji, położonej przy
ulicy Poznańskiej № 21

Tamże załatwiamy wszelkie transakcje wchodzące w zakres naszego interesu i z powodu powiększenia naszych biur,

tudzież utworzenia nowych oddziałów

oraz powiększenia personelu, jesteśmy w możności wszelkim wymogom sprostać. W naszych dotychczasowych biurach załatwiamy tylko skup i sprzedaż wszelkich płodów rolnych. Dla łask. orjentacji zaznaczamy uprzejmie, że przy Oddziale I. (ulica Poznańska № 21) znajduje się połączenie telefon. **№ 40** a w Oddziale II. (Plac Wolności) połączenie telefoniczne pod **№ 39.**

Prosząc nadal o łaskawe zaszczycenie nas dotychczas okazanem zaufaniem, pozostajemy z poważaniem

„ROLNIK“ WRZEŚNIA

Towarzystwo zakupu i sprzedaży — Spółka zapisana z ograniczoną odpowiedz.